

[Bauusgaard.]

altså ikke, end at man finder det acceptabelt, at folk af anden politisk opfattelse er tvunget til at yde bidrag til de to partier.

Jeg synes, man skulle indstille sig på at medvirke til en ændring af disse forhold. Det drejer sig her rent faktisk om demokratiets principper og om det politiske demokratis omdømme i det praktiske liv: partiernes uafhængighed og befolkningens selvbestemmelsesret; noget mere fundamentalt for demokratiet kan vel ikke tænkes.

Alt dette er imidlertid ikke klaret med en enkelt lovparagraf, og det er vel et spørgsmål, om man, sådan som forholdene er, ikke skulle gribe sagen an fra en helt anden side. Jeg tænker her på offentligheden omkring de politiske partier, ikke blot den helt selvfølgelig offentlighed omkring de synspunkter, partierne repræsenterer, men også offentlighed omkring partiernes finansiering. I andre lande har man jo helt anderledes åbent grebet disse ting an.

I Norge og Sverige har der både i og uden for parlamenterne fundet en livlig drøftelse sted, som i hvert fald i Sverige har givet visse resultater. I de to lande har man erkendt nødvendigheden af en vis åbenhed på dette felt, og drøftelserne i parlamenterne har tilstræbt at nå til en forståelse mellem de politiske partier. Jeg henstiller, at man herhjemme viser den samme forståelse for demokratiets omdømme og vilje til at gå de nødvendige veje.

Betragter vi forholdene i Tyskland, ser vi, at man i Vesttyskland i sine bestræbelser for at sikre demokratiets form ligefrem har grundlovssikret pligten til at offentliggøre de politiske partiers regnskaber. Jeg vil gerne med den højtærede formands tilladelse referere Bonnforfatningens § 51, hvori der står, at partierne medvirker til at give udtryk for folkets politiske vilje; partidannelsen er fri; partiernes indre opbygning skal være i overensstemmelse med demokratiets principper; der skal offentligt aflægges regnskab over, hvorfra de politiske partiers midler stammer.

Jeg synes, det er en ganske god bestemmelse, og jeg henstiller, at også dette spørgsmål går med ind i drøftelserne, ikke mindst på baggrund af, at jeg kan forstå, at man fra alle andre sider i folketinget

ønsker, at vi i udvalget skal beskæftige os med en virkelig tilbundsgående drøftelse af valgloven, en drøftelse, jeg er parat til at medvirke til, idet jeg dog samtidig må understrege, at en sådan tilbundsgående drøftelse også må omfatte de ting, jeg her har nævnt, eftersom demokratiet jo ikke bygger alene på valgloven.

Aksel Larsen: En række af de enkelte bestemmelser i de lovforslag, som er fremsat af den højtærede indenrigsminister, er for mig at se i den grad rimelige og selvfølgelig, at jeg ikke anser det for nødvendigt at omtale dem særskilt her, men kun skal sige, at vi i det store og hele finder lovforslagene fornuftige og værdige til at gennemføres. På den anden side er der i lovforslagene bestemmelser, som vi godt kunne tænke os ændret eller udvidet, og det er naturligvis noget, som vil blive behandlet i det udvalg, hvortil lovforslagene vil blive henvist. Men det er nok rimeligt her ved første behandling alligevel at omtale nogle af de vigtigste.

Jeg er meget glad for, at man foreslår en ændring, således at danskere, der kommer hjem fra udlandet, kan komme på tilflytterlisten, og ligeledes for, at vælgere, der er på sygehus, kan komme til at stemme. Men hvad det sidste angår, synes jeg vi må undersøge, om bestemmelsen ikke kan udvides ud over, hvad den højtærede indenrigsminister har foreslået.

Jeg har, jeg tror så længe jeg har været her i tinget — her er i hvert fald et område, hvor jeg ikke har skiftet mening (*Munterhed*) — talt for, at også syge burde have adgang til at stemme. ... Nå ja, men der har været et vist væsen over, at en af mine partifæller har udtalt, at Aksel Larsen ville nok selv redegøre for, i hvilket omfang han vedstår, hvad han tidligere har sagt, og så må man jo gøre det, i hvert fald undertiden, hvis man kan huske det — det vil gøre et godt indtryk! Altså, jeg har, så længe jeg har været herinde, arbejdet for, at man skulle give syge adgang til at stemme. Jeg er klar over, at det kan man ikke i alle tilfælde; folk kan ligge bevidstløse eller være syge i en sådan grad, at det ikke ville være forsvarligt at give dem lov til at stemme. Men de fleste syge vil sikkert være i stand til at udøve stemmeretten, når